

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח הגבייה והחקירות
אגף הגבייה מלא שכירים

<p>תאריך: 6.9.2016 חוזר מתעדכן לחוזר מיום 22.3.16</p>	<p>חוזר גל"ש/1418 חוזר ביטוח מס' 1435/</p>
<p>נושא: דמי ביטוח שם החוזר: התיישנות חוב בדמי ביטוח בתוך שבע שנים</p>	
<p>מטרת החוזר הסבר הוראת החוק והשפעת שינוי החקיקה על חיוב בדמי ביטוח</p>	
<p>גלריית רכיבים</p> <pre>graph TD; A[התיישנות דמי ביטוח] --> B[החזרי גביית יתך בגליש - לא חלה התיישנות]; A --> C[התיישנות חוב דמי ביטוח בתוך שבע שנים]; C --> D[תחילה ותנאים להחלת התיישנות]; D --> E[לעליע]; D --> F[עצמאיים ובעלי הכנסות]; E --> G[דוגמא להתיישנות חיובי לעליע]; F --> H[דוגמא להתיישנות חיובי בעלי הכנסות]; G --> I[הוראות מעבר]; H --> I; I --> J[סעיף 363א לחוק הביטוח הלאומי - לשון החוק];</pre> <p>רשימת תפוצה : פקידי ביטוח וגבייה</p>	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח הגבייה והחקירות אגף הגבייה מלא שכירים

התיישנות חוב דמי ביטוח בתוך שבע שנים

ביום 28.7.14 התקבל בכנסת תיקון מס' 159 לחוק הביטוח הלאומי – סעיף 363א אשר החיל כללים חדשים בדבר הגבלת התקופה ל-7 שנים, שבה יכול המוסד לביטוח לאומי (להלן – המוסד) לדרוש חוב דמי ביטוח.

תחולה ותנאים להחלת ההתיישנות

א. תחילת החוק החל מיום 1.1.2015.

ב. כדי שתחול התיישנות על חוב דמי הביטוח, חייב שיתקיים אחד מהתנאים הבאים, וזאת בתוך תקופת שבע השנים ממועד הדרישה :-

1. במידה שלא נשלחה לחייב דרישה לתשלום חוב דמי ביטוח בדואר.
2. ואם נשלחה – לא ננקטו הליכי גבייה לפי פקודת מיסים (גבייה).
3. לא בוצע קיזוז.

במידה וחלה התיישנות על חוב דמי ביטוח - :

1. לא ייגבו מהחייב דמי הביטוח וכל חוב הנצמח מהם (קנסות והצמדה), לרבות בדרך של קיזוז.
2. אי תשלום דמי הביטוח עקב התיישנות לא יפגע בזכויות המבוטח לקצבה או לגמלה.

על פי פסיקת בית הדין הארצי לעבודה, אין חובה לשלוח דרישת חוב בדואר רשום דווקא. וכל עוד היא נשלחה לפי פרטי מען תקינים (כתובת שמעודכנת ממשרד הפנים או שנמסרה למוסד) קיימת חזקה עובדתית כי הדואר הגיע למענו תוך פרק זמן סביר.

משמעות החזקה הניתנת לסתירה היא, שככלל רואים בדבר הדואר שנשלח אל החייב בתשלום דמי ביטוח כאילו נמסרה לו גם אם דבר הדואר חזר כי לא נדרש. אך, עם זאת יש לחייב בתשלום דמי ביטוח האפשרות להוכיח כי הייתה סיבה אובייקטיבית שמנעה ממנו לקבל את הדואר. כגון: תקלה בחלוקת הדואר באזור מגוריו/מקום עסקו, שאז יבחן המוסד ויכול ויחליט כי יש לקבוע כי לא נמסרה לו ההודעה.

עצמאים ובעלי הכנסות

1. הגבלת אפשרות דרישת חוב דמי ביטוח לתקופה של שבע שנים, לא תחול כאמור לגבי מבוטח או מעסיק שחלה עליו חובת רישום ולא נרשם, או שלא דיווח כחוק על הכנסותיו (עצמאיים ובעלי הכנסה פסיבית), או על העסקת עובדים.

לגביהם, תחל תקופת שבע השנים לעניין ההתיישנות מהמועד שבו קוימה החובה, או ממועד קבלת המידע לעניין חבות בדמי ביטוח, לפי המוקדם.

2. לגבי מבוטח שחבות דמי הביטוח שלו תלויה בשומה סופית של פקיד השומה, וזו נקבעה לאחר חלוף שבע השנים האמורות, תחול ההתיישנות החל ממועד "קביעת השומה" – כלשון החוק, (דהיינו, מתאריך עריכת השומה).

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח הגבייה והחקירות אגף הגבייה מלא שכירים

לעל"ע

המוסד יוכל לדרוש חובות בדמי ביטוח שביום 1.1.2015 ואילך טרם חלפו שבע שנים מהמועד הקבוע בחוק לתשלום.

התיישנות חוב עצמאים ובעלי הכנסות – דוגמא:

עובד עצמאי שהחל עיסוקו ביום 1.1.2012 לא נרשם ולא דיווח על הכנסותיו למוסד, וביום 1.7.2013 נקבעה שומה במס הכנסה. מניין שבע השנים יהיה ממועד עריכת השומה במס הכנסה. דהיינו: יש למוסד אפשרות לדרוש את החוב עד ליום 30.6.2020.

התיישנות לעל"ע – דוגמא:

הספירה של שבע שנים אחורה מחושבת כאמור בכל נקודת זמן בה מתבצע חיוב דמי ביטוח בעד תקופות עבר.

לדוגמא: בתאריך 1.1.2016 רשאי המוסד לחייב דמי ביטוח בעד תקופות שטרם חלפו 7 שנים מן המועד הקבוע בחוק לתשלום.

בתאריך 1.1.2009 - המועד הקרוב לתשלום דמי ביטוח הינו 25.2.2009, דהיינו פחות מ-7 שנים שקדמו לתאריך החיוב (1.1.2016) ולכן, החיוב יהיה החל מהרבעון 10-12/2008 ולא לפני כן.

הוראת מעבר

על פי תיקון החוק ניתנה למוסד אפשרות לדרוש חובות ישנים שנוצרו אף לפני שנת 2008 בתנאים הבאים:

1. תקופת היווצרות החוב הינה 1.1.1999 ועד 31.12.2007.
2. המוסד מחויב לשלוח דרישת חוב בדואר ולנקוט בהליכי גבייה לפי פקודת מיסים (גביה) או לבצע קיזוז החוב עד ליום 30.6.2016.

בחודש ספטמבר 2015 באישור שרי האוצר והרווחה החליטה מנהלת המוסד משיקולים מנהליים להימנע ממשלוח הודעות חוב לחייבי דמי ביטוח מינימליסטיים לשנים 1999-2007 שלא נכללו ב"רשת" הגביה, ושלא נמסרה להם מעולם הודעה בדבר קיומו של החוב.

אי תשלום של דמי הביטוח עקב ההתיישנות לא יפגע בזכות לגמלה או לקצבה על אף הוראות כל דין.

רשימת תפוצה:

נמענים לביצוע: פקידי ביטוח וגבייה

**המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח הגבייה והחקירות
אגף הגבייה מלא שכירים**

בס"ד
ד' אלול תשע"ו
07 ספטמבר 2016

אל : מנהלי תחום בכירים - ביטוח וגבייה

הנדון : התיישנות חוב דמי ביטוח
חוזר גל"ש מספר 1418 – תיקון

1. לאחר דיון עם הלשכה המשפטית בנושא התיישנות חוב דמי ביטוח הנובע משומת מס הכנסה, הוחלט כי :
מניין שבע השנים לצורך התיישנות יחל "ממועד קביעת השומה" - כלשון החוק.
דהיינו : מתאריך עריכת השומה (ולא מתאריך קבלת השומה).
2. תחולת התיקון החל מתאריך 1.1.2015 .
3. במידה וכתוצאה מיישום התיקון המובא בחוזר המצורף יש השפעה על דמי הביטוח בשומה שחושבו לפי תאריך קבלה ולא תאריך עריכה , שומות אלו יטופלו באופן פרטני ע"י הסניף .
4. נא הביאו זאת לידיעת כל הגורמים הנוגעים בדבר בסניפכם.

בברכה,

מ. עמית
סגן ראש מינהל ביטוח גבייה וחקירות
ומנהל אגף הגבייה

העתק : מר י. ברזני, סמנכ"ל ביטוח גבייה וחקירות
פורום המנהלים – ביטוח וגבייה
גב' ו. ברקובי, עו"ד – הלשכה המשפטית

**המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח הגבייה והחקירות
אגף הגבייה מלא שכירים**

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 159), התשע"ד-2014

1. חוספת סעיף 363 א. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 363 יבוא:

"דרישה לתשלום חוב דמי ביטוח בתוך שבע שנים	363 א. (א) בתוך שבע שנים, לכל חיותר, מהמועד לתשלום דמי ביטוח כהגדרתם בסעיף 364(ב), ישלח המוסד לחייב בתשלומם דרישה לתשלום חוב באמצעות הדואר; <u>לא נשלחה דרישה לתשלום החוב בתקופת האמור, ואם נשלחה – לא</u>
---	--

ננקטו הליכי גבייה לפי פקודת המסים (גבייה)² או לא בוצע קיוויו בתוך שבע שנים ממועד הדרישה, לא ייגבו דמי הביטוח וכל חוב הנצמח מהם מהחייב בתשלומם, לרבות בדרך של קיוויו, ואירתשלומם לא יפגע בזכויות לקצבה או לגמלה, על אף חוראות כל דין אחר.

(ב) חלה חובת דיווח לפי סעיף 355 או חובת רישום לפי סעיף 379 שלא קוימה במועדה לגבי התקופה שבעדה נדרשים דמי הביטוח, למעט בנסיבות כאמור בסעיף 380(ב), תתחיל התקופה האמורה בסעיף קטן (א) –

(1) מחמועד שבו קוימה החובה או ממועד קבלת מידע לעניין החבות בדמי הביטוח לפי סעיף 384 א, לפי המוקדם;

¹ התקבל בכנסת ביום א' באב התשע"ד (28 ביולי 2014), חצעת החוק ודברי הסבר מורססו בחצעות חוק הכנסת – 537, מיום י' באדר א' התשע"ד (10 במרואר 2014), עמ' 56.
² ס"ח התשנ"ח, עמ' 210; התשע"ד, עמ' 602.
³ חוקי אי"י, כרד ב', עמ' (ט) 1374, (א) 1399.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח הגבייה והחקירות אגף הגבייה מלא שכירים

- 2 -

(2) לעניין מי שחלות לגביו חוראות בדבר שומה סופית של הכנסה וקביעת השומה הסופית חלה במועד מאוחר מהמועדים האמורים בפסקה (1) – ממועד קביעת השומה.”

2. תחילה ותחלה (א) תחילתו של חוק זה ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) (להלן – יום התחילה), והוא יחול על תשלום דמי ביטוח שהמועד לתשלוםם או המועדים החלופיים לתשלוםם לפי סעיף 363א(ב) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה (להלן – המועדים החלופיים לתשלום), לפי העניין, חם ביום התחילה ואילך, וגם על דמי ביטוח שביום התחילה טרם חלפו שבע שנים מהמועד לתשלוםם או מהמועדים החלופיים לתשלוםם, לפי העניין.

(ב) לעניין תשלום דמי ביטוח שביום התחילה חלפו שבע שנים וטרם חלפו שש-עשרה שנים מהמועד לתשלוםם או מהמועדים החלופיים לתשלוםם, לפי העניין, המוסד ישלח לחייב בתשלוםם, עד יום כ"ד בסיוון התשע"ו (30 ביוני 2016), דרישה לתשלום חוב באמצעות חדואר; לא נשלחה דרישה לתשלום החוב, לא ננקטו הליכי גבייה לפי פקודת המסים (גבייה) או לא בוצע קיזוז עד המועד האמור, לא ייגבו דמי הביטוח וכל חוב הנצמח מהם מהחייב בתשלוםם, לרבות בדרך של קיזוז, ואיתשלוםם לא יפגע בזכויות לקצבה או לגמלה, על אף חוראות כל דין אחר.

(ג) דמי ביטוח וכל חוב הנצמח מהם, שהמועד לתשלוםם או המועדים החלופיים לתשלוםם, לפי העניין, קדמו ליום י"ג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999), ועד יום פרסומו של חוק זה לא ננקטו הליכים לגבייתם לפי פקודת המסים (גבייה), או לא בוצע קיזוז, לא ייגבו, לרבות בדרך של קיזוז, ואיתשלוםם לא יפגע בזכויות לקצבה או לגמלה, על אף חוראות כל דין אחר.

מאיר כהן
שר הרווחה ושירותים חברתיים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה